

อำนาจหน้าที่และวิธีการดำเนินงาน

ปี 2549

หน้าที่รับผิดชอบ

สำนักงานสถิติแห่งชาติมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งสามารถจัดเป็นกลุ่มงานหลักได้ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการระบบสถิติ
- 2) การผลิตข้อมูลสถิติ
- 3) การให้บริการข้อมูลสถิติ

1. การบริหารจัดการระบบสถิติ

เนื่องจากระบบสถิติของประเทศไทย เป็นระบบกระจายงานสถิติ โดยมีสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการผลิตข้อมูลสถิติ ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวง กรม ก็มีการจัดทำสถิติด้วย เพื่อให้การบริหารจัดการระบบสถิติของประเทศสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลสถิติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ใช้ สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้จัดทำแผนแม่บทสถิติ และมาตรฐานสถิติ เพื่อให้ระบบข้อมูลสถิติของประเทศไทยมีเอกภาพ ได้มาตรฐาน สามารถนำข้อมูลมาบูรณาการโดยใช้วิธีการประสานกับหน่วยสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ผลิตข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูล และองค์การระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ยังให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านวิชาการสถิติ และวิชาการประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และจัดให้มีการฝึกอบรมทั้งด้านวิชาสถิติ และวิชาการประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ของกระทรวง กรม และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเพิ่มความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงานด้านสถิติ และด้านการประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ที่ถูกต้องตามหลักวิชา ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม

2. การผลิตข้อมูลสถิติ

การผลิตข้อมูลสถิติ ถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และจะทำการผลิตเฉพาะสถิติพื้นฐาน (Basic Statistics) เท่านั้น ซึ่งเป็นสถิติสำหรับการจัดทำแผน กำหนดนโยบาย ติดตามประเมินผล งานโครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ข้อมูลสถิติที่สำนักงานสถิติแห่งชาติทำการผลิตแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

สถิติเชิงเศรษฐกิจ ได้แก่ สถิติเกี่ยวกับการเกษตร อุตสาหกรรม ธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ รายได้รายจ่ายของครัวเรือน การคมนาคม และการขนส่ง ฯลฯ

สถิติเชิงสังคม ได้แก่ สถิติประชากร แรงงาน การย้ายถิ่นของประชากร การศึกษา สาธารณสุข อนามัยและสวัสดิการ วัฒนธรรม ที่อยู่อาศัยของประชาชน ฯลฯ

การผลิตข้อมูลสถิติใช้วิธีการที่สำคัญ 2 วิธี คือวิธีสำมะโน (Census) และวิธีสำรวจ (Survey) สำนักงานสถิติแห่งชาติทำการผลิตข้อมูลอย่างโปร่งใส ตามหลักวิชาการสถิติ มีคุณภาพเชื่อถือได้ มีมาตรฐานสถิติ (ตามมาตรฐานสถิติสากล) และทันต่อเวลานอกจากนี้ จะทำการศึกษาและพัฒนาระเบียบวิธีหรือเทคนิคใหม่ เพื่อปรับปรุงการผลิตสถิติให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ข้อมูลผลการสำรวจและสำมะโนทุกโครงการจะทำการวิเคราะห์และจัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการสำมะโน/สำรวจ เป็นประจำปีละประมาณ 15-20 โครงการ นอกจากนี้ยังได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนตามสถานการณ์หรือประเด็นที่สังคมสนใจ สะท้อนความต้องการของประชาชนให้ภาครัฐได้ทราบ

อีกปีละประมาณ 10-15 โครงการ รวมทั้งทำการวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดทำดัชนี เครื่องชี้วัด ข้อมูลแนวโน้ม และการคาดการณ์
ภาวะด้านเศรษฐกิจและสังคม

6.3.1 การสำมะโนและสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำมะโน

ทุก 10 ปี สำมะโนประชากรและเคหะ สำมะโนการเกษตร สำมะโนอุตสาหกรรม สำมะโนธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ

สำรวจ

ทุก 10 ปี สำรวจการเปลี่ยนแปลงของประชากร สำรวจการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร

ทุก 5 ปี สำรวจโรงพยาบาลและสถานพยาบาลเอกชน สำรวจองค์การเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร สำรวจความพิการ สำรวจการใช้เวลาของประชากร สำรวจสื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์)

ทุก 3 ปี สำรวจเด็กและเยาวชน สำรวจพฤติกรรมกรรมการสุบุนหรีและการดื่มสุราของประชากร สำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย สำรวจพฤติกรรมการเล่นกีฬาและการดูกีฬาของประชากร สำรวจอนามัยการเจริญพันธุ์

ทุก 2 ปี สำรวจการใช้พลังงานของครัวเรือน สำรวจธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ สำรวจการประกอบกิจการโรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ สำรวจการประกอบอุตสาหกรรมการผลิตขนาดเล็ก สำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ สำรวจอนามัยและสวัสดิการ สำรวจค่าตอบแทนภาคเอกชน สำรวจข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน สำรวจการรับงานมาทำที่บ้าน

ทุกปี สำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำรวจข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำรวจการย้ายถิ่น

รายไตรมาส สำรวจยอดขายรายไตรมาส

รายเดือน สำรวจภาวะการทำงานของประชากร (สำรวจแรงงาน)

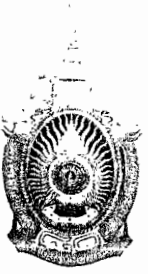
3. การให้บริการข้อมูลสถิติ

สำนักงานสถิติแห่งชาติให้บริการข้อมูลสถิติแก่ผู้ใช้ข้อมูลในภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยจะให้บริการอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง มีการกำหนดรูปแบบ และวิธีการให้บริการเผยแพร่ข้อมูลหรือผลงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ นอกจากให้บริการข้อมูลสถิติแล้ว ยังให้บริการสืบค้นข้อมูล สอบถามแหล่งข้อมูล จัดหาข้อมูลให้จากแหล่งต่าง ๆ รวมถึงให้คำแนะนำการใช้ข้อมูล

ข้อมูลสถิติที่สำนักงานสถิติแห่งชาติให้บริการนั้น ประกอบด้วย ข้อมูลที่สำนักงานสถิติแห่งชาติผลิตเอง และข้อมูลสถิติที่รวบรวมมาจากหน่วยงานอื่น ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติได้รวบรวมอยู่เป็นประจำ นับว่าสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นศูนย์ข้อมูลสถิติของประเทศไทย และสำนักงานสถิติจังหวัดเป็นศูนย์ข้อมูลของจังหวัด

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ให้บริการข้อมูล ดังนี้

- รายงานผลสำมะโนและสำรวจ ซึ่งจะมีทั้งรายงานเบื้องต้น และรายงานฉบับสมบูรณ์
- วารสารสถิติรายไตรมาส สมุดสถิติรายปีประเทศไทย รายงานสถิติจังหวัด
- ให้บริการในรูปแบบของ Diskette CD-ROM

- ให้บริการข้อมูลผ่าน IVR , Fax on-demand
- Access Data Warehouse
- ระบบ Internet ทาง Web Site ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ <http://www.nso.go.th>

ในกรณีที่ผู้ใช้ข้อมูลมีความประสงค์จะใช้ข้อมูลผลการสำรวจ/สำมะโน ซึ่งไม่ได้นำเสนอในรายงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ จะทำการประมวลผลให้เป็นกรณีพิเศษ โดยพิจารณาความต้องการเป็นราย ๆ ไป ผู้ใช้ข้อมูลสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่สำคัญ ๆ คือ รัฐบาล สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ World Bank IMF ADB ESCAP JICA และ MITI เป็นต้น